

32

KOMUNIKAT NR 72 PRZESA URZĘDU LOTNICTWA CYWILNEGO

z dnia 30 sierpnia 2007 r.

w sprawie zdarzenia lotniczego Nr 127/05

Poważny incydent w ruchu lotniczym, który wydarzył się w dniu 19 lipca 2005 r. w FIR Warszawa – TSA-8F, pomiędzy samolotami SU-22 oraz samolotem An-24, klasyfikując do kategorii:

„Czynnik środowiskowy”

w grupie przyczynowej „Służby ruchu lotniczego, łączność radiowa, zakłócenia ruchu lotniczego – E3”

oraz

„Czynnik ludzki”

w grupie przyczynowej „Błędy operacyjne – H3”.

1. Opis okoliczności poważnego incydentu lotniczego:

(na podstawie raportu końcowego Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych z badania zdarzenia lotniczego sygn. ULC-LSQ/8120/127-05/208/06)

Trzy samoloty SU-22 z 7 Eskadry Lotnictwa Taktycznego w Powidzu odbywały loty szkolne w zarezerwowanej do wysokości FL160 strefie TSA8F. Około godziny 07:50 samoloty naruszyły granicę pionową zarezerwowanej przestrzeni. Interwencja kontrolera ruchu lotniczego OAT u służb odpowiedzialnych za organizację lotów na lotnisku w Powidzu nie przyniosła zamierzonego rezultatu, w wyniku czego kontroler powiadomił Oficera Operacyjnego Centrum Operacji Powietrznych Dowództwa Sił Powietrznych. Oficer Operacyjny COP skontaktował się z kontrolerem OAT, który poinformował go, że samoloty SU-22 wykonują przelot na właściwej wysokości, a zarezerwowana przestrzeń powietrzna jest naruszana przez wykonujący lot na FL160 samolot cywilny. Ponowna weryfikacja modu transpondera przez Oficera Operacyjnego COP wykazała, że błędnie został przypisany znak rozpoznawczy samolotu. W tym czasie, około godziny 07:57 w wyniku naruszenia przez samoloty SU-22 pionowej granicy przestrzeni powietrznej wydzielonej do wykonywania operacji lotniczych doszło do niebezpiecznego zbliżenia z cywilnym samolotem An-24, wykonującym lot na FL200 i wygenerowaniu przez system radarowy AMS 2000+ sygnalizacji ostrzegającej o potencjalnej kolizji w powietrzu (Collision Alert).

Komisja ustaliła między innymi:

1. przybliżone najmniejsze odległości (pozioma i pionowa) pomiędzy samolotami An-24 i SU-22 wynosiła odpowiednio 1.5 NM i 400 ft;
  2. załoga samolotu An-24 nie zgłosiła kontrolerowi ACC GAT zadziałania systemu ACAS II.
2. Przyczyna poważnego incydentu lotniczego:
(na podstawie uchwały podjętej przez Państwową Komisję Badania Wypadków Lotniczych)

Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych ustaliła, że przyczyną poważnego incydentu lotniczego było wydanie, na podstawie błędnego przypisania znaku rozpoznawczego, przez nawigatora wojskowego Ośrodka Dowodzenia i Naprowadzania komendy naboru wysokości przez samoloty wojskowe poza granicę pionową zarezerwowanej przestrzeni powietrznej TSA8F.

3. Stwierdza się naruszenie następujących przepisów lotniczych:

(na podstawie przeprowadzonej przez Urząd Lotnictwa Cywilnego analizy dokumentacji zdarzenia lotniczego)

Paragraf 15 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury (nr 413) z dnia 8 marca 2004 r. w sprawie podziału i szczegółowych zasad korzystania z polskiej przestrzeni powietrznej oraz sposobów współdziałania państwowego organu zarządzania ruchem lotniczym z cywilnymi i wojskowymi lotniskowymi organami służb ruchu lotniczego. (Dz. U. Nr. 44, poz. 413 z późniejszymi zmianami).

4. Zalecenia profilaktyczne:

(na podstawie uchwały podjętej przez Państwową Komisję Badania Wypadków Lotniczych)

- 4.1. Dowódcę Sił Powietrznych proszę o wprowadzenie zaleceń profilaktycznych według własnych ustaleń.
- 4.2. W stosunku do Państwowej Agencji Żeglugi Powietrznej proszę o:
  - a. wprowadzenie do INOP ACC, Rozdział OAT ACC Warszawa, odpowiedniego zapisu dotyczącego procedur postępowania w

- sytuacjach nieprzestrzegania ograniczeń w zajętości przestrzeni powietrznej przez wojskowe statki powietrzne;
- b. przeprowadzenie zajęcia z Kontrolerami Ruchu Lotniczego ACC OAT i GAT na temat: „Procedury postępowania w sytuacjach nieprzestrzegania ograniczeń”;
- c. przekazanie materiałów dotyczących zdarzenia do Ośrodka Szkolenia Lotniczego PAŻP, celem wykorzystania w trakcie przeprowadzanych kursów przygotowawczych oraz odświeżających dla kontrolerów ruchu lotniczego.

Prezes Urzędu Lotnictwa Cywilnego
Grzegorz Kruszyński